

Ifjúság útja

a PTE BTK-TTK hallgatói lapja

2. évfolyam 12. szám 2001. április 24.

Hogy is van ez?

Ösztöndíjhajszá

Antirasszista konferencia

pro és kontra

Az integráció több oldala

A TTK és a FEEFI

„Száll a Nádor...”

Szálló sztori

Honnan jött? Hová megy?

A PVSK

recenzió:

Végel László: Exterritórium

Egy Dante Est margóján

A Persona Non Grata

Szakösszevadás

Egyedül nem megy?

„megverem, megrágom, kiköpöm...”

Presser

FilmSzemlemerzsák

Ki az a Cseh Tamás?

Nap Napster után

a per háttere

AZ ELSŐ MARGÓJÁN

Internet-kávézó Pécsen

a Dante Cafében

Pécs, Janus Pannonius u.11 (Sétatér)

Kezdetben vala a Gép..., amint hűvös és színtelen eleganciával nyújtzkodott az asztalon, "kábeleit" alig takargatva, fagyos üvegszemével tekintett a külvilágra.

Aztán megjöttek fincsi színekben a Macintosh iMac-jei és már megjelenésükkel is mosolyt csaltak az arcokra. Munkához láttak és véget vetettek a "computer-vooodoo" világnak.

Gyorsak és egyszerűek, mondhatni félkézzel lehet őket vezetni. És ekkor jött az ötlet, hogy mit csináljon a másik kéz: tartson mondjuk egy bögrét. Így jött létre a MacCafé internetes kávézó a Dantében.

Avárosban a leggyorsabb és a legolcsóbb hely és márciustól működő antikváriumával együtt, talán a legszebb is. Egy igazi hangulatos netcafé, ahol minden rendelkezésedre áll, hogy megtaláld amit keresel.

A világ nem csak beige: itt az ideje, hogy kipróbáld egy igazi számítógépet:))

Ifjúság útja

a PTE BTK – TTK hallgatói
lapja

Megjelenik
félévente öt alkalommal
3000 példányban

Kiadja
a Pécsi Ifjúsági Fórum
Felelős kiadó
a Pécsi Ifjúsági Fórum elnöke
Főszerkesztő

Solymosi Bertold

Társszerkesztő
Kiss Tibor

Szerkesztők
Közélet **Burány Szabolcs**
Kultúra **Págyor Henriett**

Korrektor **Balikó Helga**

Tördelés **Nagy Róbert**
Fotó **Hegedűs Linda**

Nyomda
Duplex Rota, Pécs
Nyomdavezető
Kecskés István

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot,
hogy a beküldött frásokat szerkesztett vagy
rövidített változatban tegye közzé!
A beküldött anyagokat a szerk. nem küldi
vissza és nem őrzi meg.

Szerkesztőség

7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Tel.: 72/503-600/ 4915, 4916

Fax: 72/327-622/4125

e-mail: karilap@stud.btk.pte.hu

Valóság – változatok

Filmvetítések, beszélgetések
a Kommunikáció Társaságával

Dante Café, Pécs, Janus Pannonius u. 11.
2001. április 26. csütörtök 16 óra

2001. április 22-től ÚJ - és GYORSABB eljutás!

A Pannon Volán Rt.
a növekvő utazási igényeket
figyelembe véve a
PÉCS-NAGYKANIZSA
-ZALAEGERSZEG
autóbuszvonalon ÚJ eljutási
lehetőségeket biztosít az
alábbi menetrend szerint.

1410.00	Pécs	1417.35	5920.50
12.20	Nagykanizsa	14.55	18.20
1413.10	Zalaegerszeg	1414.00	5917.20

14 - a hetek utolsó iskolai előadási napján
59 - a hetek első iskolai előadási napját megelőző napokon

UTAZZON

A BIZTONSÁGGAL!

Pannon Volán Rt.

Tanszék, vagy amit akartok

A BTK-n mostanában felröppentek olyan hírek, miszerint megszűnne az esztétika (hivatalosan művészettudomány) szak. Mint kiderült erről sohasem volt szó, de külön tanulmányt érdemelne, ahogyan több álhírből kikerekedett ez a rémhír. A történet valós háttérét Somlyó Bálint tanszékvezető osztotta meg velünk.

Pécsett az esztétika képzésnek már komoly hagyománya van, egyidős az egyetemmel, azaz immár 18 éves múltra tekinthet vissza. Ez 1983-at jelent, külön tanszékre pedig először 1995-ben lehetett felvételizniük a szakra aspirálóknak. Kezdetben csak egy igen szigorú szakpáros rendszerben, magyar szakkal együtt lehetett felvenni. Ebben az időben a szak gazdája az Irodalom Tanszék volt, amelynek vezetését Bécsy Tamás látta el.

Ez később szétvált Irodalomelméleti és Irodalomtörténeti Tanszékekre. Ekkor az esztétika szakon oktatók többsége az utóbbin maradt, ami nehezítette a közös munkát. Ráadásul különböző elképzelések születtek arról, hogy a szak tartalmilag milyen legyen, ezért, legjobb megoldásnak egy önálló egység tűnt: ez lett az Eszmetörténeti szeminárium, amely a mai tanszék elődjének tekinthető.

A szak megszüntetéséről szóló hír esetében teljes egészében pletykáról van szó. Mint az mára köztudott, a kar veszteséges, ezért a rektor kötelezte a karvezetést egy konszolidációs terv elkészítésére. E terv első változatának volt egy olyan pontja, ami szerint a különálló Esztétika Tanszéket megszüntetnék, ill. összevonnák a Filozófiatörténeti Tanszékkel.

Ez mindhárom érintett (a két Filo- és az Esztétika-) tanszék tiltakozását kiváltotta, mivel az eddigi felosztás évek óta jól bevált. Hogy végül miért nem valósult meg az összevonás, abban a gazdasági érvek elsődlegesek voltak: ugyanis az összevonás semmilyen lényeges megtakarítással nem járt volna. Az oktatókat ugyanis nem lehet megspórolni, sőt valószínűleg a tanszéki előadót sem, mert szükség lett volna rá a hallgatói létszám kiszolgálásához. A tanszék pedig jelenleg is 5 (!) oktatóból áll, ami talán egy szak esetében sem nevezhető eltúlzottnak. "Legfeljebb

egy tanszékvezetői pótlékot tudtak volna megspórolni...", ami nem épp hatalmas összeg a költségvetésben.

Nem a szak léte forgott tehát veszélyben, csak a tanszék önállósága. Azonban problémás lehet, ha egy tanszékhez több szak tartozik (lásd fent), mivel ez a legjobb indulat mellett is "tisztázatlan felelősségi körökkel", illetve kompetenciákkal jár. A tanszékvezető úr azonban ezt is igen sajnálatosnak tartotta volna. Mint mondta, az egyetem egyik nagy vívmányának tatja a különálló Esztétika Tanszék létezését.

A konszolidációs tervnek ez a pontja már nem is szerepelt a Kari Tanács ülésén sem. Természetesen arra a kérdésre, miszerint lesz-e változás a tanszék státuszában, Somlyó Bálint nem tudott egyértelmű igennel felelni. A javaslat egyelőre megbukott, más változtatásról nem volt szó, de elméletileg bármikor újra napirendre kerülhet a téma.

A pletykát táplálhatta az újfajta felvételi rendszer is, ahol az egy szakra felvételizőknek csak a teljes keret felét hirdették meg, a többit a szakpárban jelentkezők töltik ki. Így tűnhetett úgy, mintha a filozófia és az esztétika közösen hirdette volna meg az eddig egy szakra jutó létszámot.

A konszolidációval kapcsolatban felmerült még egy szak megszüntetésének híre (a spanyolról van szó), így az aulában társadalmi életet élő jólérsültek máris két szak megszűnéséről "döntöttek".

BÖLCSÉSZETTUDOMÁNY
FACULTY OF HUMANITIES

FILOZÓFIATÖRTÉNETI TANSZÉK
DEPARTMENT OF HISTORY OF PHILOSOPHY

FILOZÓFIA TANSZÉK
DEPARTMENT OF PHILOSOPHY

POLITIKAI TANULMÁNYOK TANSZÉK
DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE

ESZTÉTIKA TANSZÉK
DEPARTMENT OF AESTHETICS

Baranya Megyei Autóközlekedési Tanintézet kft.

Pécs, Hengermalom u. 4.
Tel.: 72/311-422
Fax.: 72/311-229

Szaktanfolyamok

**B, C, D, E, ACR, belföldi szolgáltatói, TAXI és
"nemzetközi" tanfolyamaink folyamatosan indulnak!**

7622 Pécs, Zólyom u. 2.
(a Vásárcsarnoknál)
Tel.: (72) 510-785

Fényre sötétedő, vékonyított, monitorszűrős
szemüveglencsék
Computeres szemvizsgálat 1Ft
Napszemüvegek, dioptriás úszószemüvegek

30-50%-os keretvásárlási akció!

Spanyol

Még 2000-ben, december 22-én a Rektor Úr levelet intézett a Dékán Asszonynak a kar harmincegynéhány milliós hiányával kapcsolatosan: mivel ezt nem sikerült 2000-ben konszolidálni, 2001. júliusával magához vonja a munkáltatói jogokat, az ekkor lejáró szerződéseket pedig nem hosszabbítja meg. Ebbe a kategóriába tartoznak a szaklektorok is, akik nálunk államközi szerződéssel tartózkodnak, éves szerződéseik vannak. Mondanunk sem kell, ez mennyire megnehezíti a nyelvszakok munkáját.

A konszolidációra készítettek egy tervet, amelynek részét képezte a 45.000 Ft normatívájú spanyol nyelvtanári szak megszüntetése is. A szak ugyanis annak ellenére, hogy mindössze két főállású oktatója van, veszteséges, még két oktatóval sem tudja magát fenntartani. A tanszékvezető, *Kiss Tamás Zoltán* ezek után alighanem jogosan úgy érezte, az egyetem

kakuktkojásnak tartja a szakot. A megszüntetést felmenő rendszerben tervezték, a karon belül így felszabaduló keretszámot pedig elosztották volna a "jól fizető", magasabb normatívájú szakok közt.

Eleinte hiába hozta fel a Tanszékvezető Úr, hogy bár eredetileg orosz szakos tanárok átképzésére találták ki a szak indítását, szából jó, ha ketten végeztek, akik ténylegesen átképzésre jöttek. Így, noha eredeti rendeltetését már nem teljesíti, más irányból maradt az érdeklődés.

Ilyen előzmények után január elején tartottak egy tanszékvezetői értekezletet, ami előtt nem sokkal – sokak meglepetésére – kaptak tájékoztatót a tanszékvezetők a fejleményekről. Ekkor dőlt el például az Orosz Tanszék betagozódása a szláv filológiába. Alighanem jogosan, *Kiss Tamás* a város és az egyetem közös érdekének tartja egy pécsi spanyol szak működtetését. Erről szerencsére sikerült meggyőzni a kar vezetését is, így komoly megszorításokkal ugyan, de lesz spanyol szak, tanszék viszont úgy tűnik nem. A spanyol szak a javaslat szerint

folytatás az 5. oldalon

folytatás az 5. oldalról

az olasz tanszékbe fog integrálódni, ahol mint spanyol szeminárium működik tovább. Luigi Tassoni professzor (az Olasz Tanszék vezetője) ebben azonnal felajánlotta segítségét.

A tanszéket csak igazgatási kérdésnek tartja a tanszékvezető is, egy szakmai önállósággal rendelkező szeminárium pedig elfogadható megoldás lehet. A másik cél további bevételekről gondoskodni, ennek keretében tervezik egy spanyol nyelvvizsgaközpont létrehozását. A távlati terv az egyetemi szintű szak akkreditálása lenne, ugyanis az anyagi gondok jelentős része abból adódik, hogy a nyelvtanári szak csak három éves és kisebb a normatívája is. Ahhoz, hogy nyereséges legyen a szak, a három évfolyamon legalább száz embernek kellene járnia. Ha sikerülne akkreditálni az egyetemi szintű nyelvoktatást, ez a szám rögtön öt évfolyamra oszlana el, sőt az ezzel járó magasabb normatíva miatt még száz emberre sem lenne szükség a szak fenntartásához. Ez elméletileg nem lenne lehetetlen, hiszen Kiss Tamás értesülése szerint működnek tanszékek két-három docenssel is, igaz ezek még a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) előtt jöttek létre. Az akkreditáláshoz a MAB elsősorban egy szempontot vesz figyelembe: mennyi határozatlan időre szóló szerződéssel rendelkező oktató van a tanszéken. Ez a minősítettség miatt fontos, ugyanis határozatlan időre csak docensek és egyetemi tanárok vannak státuszban, a többi szerződést évente hosszabbítják, vagy nem. A januári kari tanácsülésen már nem volt téma a szak megszüntetése, a tanszékvezető javaslatai bekerültek a dékáni finomított változatba. A takarékoság jegyében drákói szigorításokat vezettek be, ezzel körülbelül a költségek felét lehet lefaragni. Ennek jegyében moratóriumot rendeltek el az óradíjakra, a lejáró oktatók sem kapnak

utazásra, szállásra költségtérítést. Ezek után az oktatóknak meglehetősen költséges hobbi az itt tanítás, a költségeket megpróbálják más forrásból előteremteni.

A szak megszüntetése ellen több igen komoly érv is szól. Az idén indít a Kodály Zoltán Gimnázium 0. évfolyamon egy félspanyol kéttannyelvű osztályt, több általános iskola is fontolgatja spanyol tagozat indítását. Ezzel az összes oktatási szinten biztosítva lenne a képzés és az utánpótlás is biztosított lenne. Az országban jelenleg Pécsen kívül még két helyen van lehetőség felsőoktatásban spanyolt tanulni, mindkettő egyetemi szintű: az egyik természetesen az ELTE, a másik a Szegedi Tudományegyetem. Viszont miközben mi a bezáráson gondolkodtunk, a debreceni és a miskolci egyetemek is szeretnék beindítani saját szakjukat. Pécs velük szemben helyzeti előnnyel rendelkezik már meglévő szakjával, nem ártana ezt ki is használni. Sajnos az átszervezések során hiába küldik át az oktatókat a lektorátusról a szakhoz, megfelelő tudományos fokozat híján nem sokat nyomnak a latban a MAB előtt.

Az éppen aktuális anyagi nehézségek mellett azért nem árt szemmel tartani az egyetem (és ezzel összefüggésben Pécs) hosszútávú érdekeit. A spanyol legalább annyira maradandó része az európai kultúrának, mint az orosz, angol vagy francia. Most elméletileg már "miden pillanatban" várható az ország EU-s csatlakozása, amelynek ha nem is legerősebb pillére, de mégiscsak tagja Spanyolország is. Spanyolul több mint 250 millióan beszélnek, a Spanyol Királyságban (itt körülbelül 40 millióan), Afrikában és Amerikában, ahol tárt karokkal fogadnák a végzett pécsi hallgatókat.

B Sz

FEEFI

A FEEFI 2001. január 1-től megszűnt, mint önálló intézet és – elsősorban kényszerítő körülmények hatására – a TTK intézete lett. A Közművelődési és Felnőttképzési Tanszék eredetileg a BTK alól vált ki '97-ben, amelyből szervezetileg közvetlenül a dékán felügyelete alá tartozó, önálló intézetként jött létre a Felnőttképzési és Emberi Erőforrások Intézet. Zsikó János hivatalvezető elmondása szerint sem szakmai, sem személyes egyetértés nem volt a Tanszék és a bölcsészkar vezetése között. A BTK vezetői már rég

meg akarták szüntetni, s a Tanszéket barátságatlan légkör vette körül. Volt egy egyetemfejlesztési koncepció, amelyben meghatározták a fontossági sorrendet, és úgy tűnt a tanszék ebben valahol leghátul szerepelt. A fenti okok miatt a Szenátus jóváhagyása után a Tanszék külön továbbképző központként működött. Később a szakok akkreditációjával akadtak gondok. A pécsi képzésnél és a levelező tagozatnál könnyen ment az elismertetés, de a kihelyezett tagozatoknál mindezt nem tudták megoldani (pl. Zalaegerszegen, Salgótarjánban), így az Intézet tulajdonképpen beszorult Pécsre. Ennek következtében a hallgatói állomány alapvetően megváltozott szociális összetételében. Ekkor a képzésben állami támogatással

olyan munkanélküliek is résztvettek, akik mára munkahellyel rendelkeznek. Az intézet éppen ezeken a hallgatókon tudott a legtöbbet segíteni, enyhítve a helyi munkanélküliséget. Ma lényegesen jobb anyagi helyzetűek jönnek, hiszen a távolság miatt sokkal költségesebb itt a megélhetés, nem is beszélve a tandíjról. Ezt nehezen viseli az intézet szociális érzékenysége, de Pécssett ezen nehéz változtatni.

Lássuk a mostani helyzetet: a felsőoktatási törvény egy módosításában a diploma kiadásának jogát karhoz köti. Az intézet „önálló” karalapítási próbálkozása azonban csődöt mondott. A tervek szerint az a két hasonlóan önálló szervezeti egység (a FEEFI és a Tanárképző Intézet) alkotott volna egy kart, amelyek a rektor irányítása alá tartoztak. Ez tehát részben egy szolgáltató, részben egy együttműködő intézet házassága lett volna, de ezt a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) nem hagyta jóvá. Ettől kezdve kényszerhelyzet állt elő: valamiképpen meg kellett oldani a további diplomakiadást, ezért megbízták az intézet igazgatóját, hogy erről teljes joggal tárgyaljon a karokkal.

Az új gazda keresése a FEEFI sajátos jellege miatt sem volt egyszerű. Ugyanis a karok az akadémiai tudományosság alapján szerveződnek, míg az itt tanított tárgyak nem, vagy csak nehezen egyeztethetők össze ezekkel. A FEEFI tartalmi újítása szerint nem elsősorban az ezekhez való alkalmazkodást keresi, hanem inkább piacképes tudás nyújtása a célja. Eszerint nem az akadémiai analitikus tudományban kiművelt emberfőkre van szükség, hanem gyorsan megtérülő, felhasználható gyakorlati ismeretekre. Az itt tanított szakok egyaránt merítenek a jog, a közgazdaságtan, a bölcsészet és a társadalomtudományok területéről. Ez nem nyújt egy hagyományos elméleti képzést, a hallgatók egyik területen belül sem mélyednek el a pusztán elméleti alapokban.

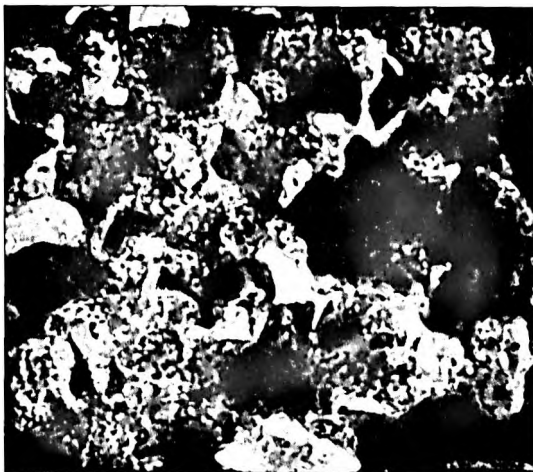
Arra a kérdésre, hogy miért éppen a TTK lett a kiválasztott, Zsikó János több szempontot is megnevezett. Az integráció mögött elsősorban egyetempolitikai megfontolások vannak, mindezt az egyetem vezérkara döntötte el. Mint az közismert, a TTK küzd a legnagyobb költségvetési hiánnyal, a hallgatói érdeklődés néhány divatszok kivételével folyamatosan csökkent az utóbbi években. A kérdés tehát most az, hogy mi történik akkor, ha a szakmai szinten magas elismertségű, de rossz munkaerő-piaci helyzetben lévő TTK és egy kevésbé elismert, de keresett és jó piaci pozíciókkal rendelkező intézet egyesül. Még egy érv, amit valószínűleg megfontoltak: a hivatalvezető érzése szerint a bölcsészet, mint tudományokat átfogó egyetemes gondolkodás, szemléletmód,

életfelfogási stílus már szakadékszerűen elvált a természettudományoktól, amikhez a gyakorlatibb tudás oktatása miatt már talán közelebb érzik magukat.

A TTK-n belül megpróbálják ezt a kényszerházasságot kölcsönös előnyökké változtatni, illetve az egyetempolitikai elképzelések szempontjából is hasznosítani. Például amennyiben a programozó matematika szakot akkreditálják – amire várhatóan nagyobb érdeklődés lenne – szívesen átadnák a már kiépített számítógépes hálózatot.

Csak érdekességként jegyezni meg, hogy a FEEFI-n meghirdetett szakokból különböző tanárképző főiskolákon egyet-egy megtalálhatunk, ezek többnyire vagy a személyügyi szervező, vagy a művelődésszervező szakok. Egyetlen különálló főiskola létezik (természetesen Budapesten), ahol hasonló típusú képzés folyik, de itt csak főiskolai diplomát lehet szerezni (a Felvételi Tájékoztatóban leírtak szerint csak önköltséges képzés útján).

A pécsi folyamattal ellentétben áll, hogy ahol egyetemen hirdettek meg pl. művelődés- szervező

szakot, ott a szak vagy a tanárképző főiskolai vagy a bölcsészettudományi karon belül van. Az új felvételi rendszerben pedig a tervek szerint később majd tantárgycsoportokra is lehet jelentkezni, amelyeken belül bizonyos feltételekkel átjárhatóbbak lennének a szakok. Nos, itt az Intézetben meghirdetett szakokat kivétel nélkül a bölcsészettudományi szakcsoporthoz sorolták. Ugyan az integráció nálunk a sajátos pécsi körülményeket figyelembe véve történt (TTK rossz anyagi helyzete, a BTK-t pedig az intézetvezető meg se kereste), az egységes felsőoktatási szabályozás most más irányba mutat, és remélhetőleg két év múlva nem okoz újra nehézségeket a FEEFI besorolása.

ÖSZTÖNDÍJHAJSZA

A BTK-n a hallgatónak kiutalható juttatásokról, ösztöndíjakról, és az ebben a témában irányt adó jogszabályokról a BTK Kari Juttatási Szabályzata (KJSZ) rendelkezik. A Bölcsész Karon ma, a beiratkozott, nem költségtérítéses, és a TO nyilvántartásában nem külföldiként bejegyzett hallgató kaphat különféle juttatásokat, azaz részesülhet tanulmányi ösztöndíjban, rendszeres szociális támogatásban, lakhatási támogatásban, egyszeri szociális támogatásban, vagy kiemelt ösztöndíjban, de kaphat terepmunka támogatást és buszbérletet is.

A Tanulmányi ösztöndíj új, az eddigi sávós rendszer helyett bevezetett pontrendszer alapján kerül kiszámításra. A pontrendszer azért jobb, mert lehetővé teszi, az egyéni, személyre szabott, és teljesítményarányos ösztönzési rendszert. Az ösztöndíjat – a hiedelmekkel ellentétben – nem a HÖK számolja, hanem a TO, és az utalásért is az utóbbi a felelős. Kérdésünkre a HÖK részéről Demeter Andrea elmondta: sajnálatos félreértések származnak abból, hogy a hallgatók jelentős része feltételezi, a HÖK számolja, és intézi a tanulmányi ösztöndíj-ügyleteket. Azt is jó páran gondolták, hogy a HÖK hallgatói pénzt kezel, vagy forogat. Demeter Andrea szerint ez, nagy részben a BTK-n eluralkodott hallgatói alulinformáltságnak és érdektelenségnek köszönhető. „Hiába jelentetjük meg a tényeket több helyen, hozunk létre faliújságokat, mondjuk el a HÖK pultjánál ugyanazt több százszor, a tévhitek mégis erősebbek maradtak és maradnak.” Csalódottan meséli, hogy számtalanszor kapnak kritikát tanulmányi ösztöndíj ügyben, holott ők csak tájékoztatósi hatáskörrel bírnak, és azzal is csak azért, mert a TO, mivel kicsi a kapacitása, szívesen mondott le arról, hogy egyenként tájékoztassa a hallgatókat ösztöndíjaikról.

Az ösztöndíjat egy bonyolultnak nevezhető képlet alapján számítják ki, illetve számítja egy PC program. Az egyetemre érkező hallgatói normatíva hetven százalékát fordítják erre a célra. A pontrendszer egyik lényeges velejárója, hogy nem maradványtermelő koncepció, vagyis a havonta tanulmányi ösztöndíjra elkülönülő összeg teljes egészében és maradék nélkül szétoszlik a diákok között. Aki azonban a képlet alapján kevesebb, mint ezer forintban részesülne, nem kap ösztöndíjat. A rendszer úgy látszik működőképes, ám ezen a téren észlelhető hallgatói zúgolódás. Főként a most végzősök részéről, akik még a sávós rendszerben kezdtek, de már beleestek a pontrendszerbe. Az utolsó „sávós évfolyamnál” a tizedik szemesztereselek a nyolcadik félévük alapján kaptak ösztöndíjat, ha szakos, vagy specializációs kreditszámuk nem érte el a kilencet. Most azonban, ahogy az egyetemi szabály és a Felsőoktatási Törvény is kimondja, hogy ösztöndíjat csak az előző teljesített félév, vagyis ez esetben a kilencedik alapján kaphat a hallgató.

A juttatások további köre, ebben az említett szociális támogatások, lakhatási támogatás, kiemelt ösztöndíjak, és még néhány egyéb kedvezmény és támogatás a HÖK hatáskörébe tartozik. A hatáskör azért a megfelelő kifejezés, mert itt is döntően a KJSZ az irányadó, a HÖK ennek szabályait alkalmazva jár el. A lakhatási támogatás keretösszege nem a karon mozog, az EHÖK dönti el ennek mértékét. „A csúszások ennek kifizetésében azért jönnek létre, mert az EHÖK nem küldi el időben a keretet” – mondja kérdésünkre Pintér János, a Diák Centrum vezetője. Az ő elmondásából derül ki az is, hogy a legtöbb probléma a szociális támogatással van, illetve a leadási határidőkkel. „A hallgatók egy kialakult szokásjog alapján értelmezik a körülöttük zajló eseményeket. Csak ezzel magyarázható az, hogy nem tartják

be a leadási határidőket és nem szánnak túl sok időt a formanyomtatványok kitöltésére sem, hiszen ezt régen nem várta el tőlük senki. Mindezek következménye, hogy a HÖK bár szolgáltatásainak körét igyekszik növelni, a szokásjoggal nehezen tud megküzdeni.” Közölte azt is, komoly probléma az, hogy sok a valótlan állítás a szociális kérelmekben. Nyilván ez vezethet oda, hogy a „jól eleresztett” hallgatók juthatnak a plusz pénzhez, míg a szerényebb anyagi helyzetűek nem. Pintér János egyébként azt sem érti, ha kéthetente minden információ és határidő publicitást nyer a Betűk című kiadványban, közel ezerötszáz-kétezres példányszámmal, mitől nem tarthatóak a határidők.

Bár a törvény előírja: adott hónap tizedikéig ki kell utalni a hallgató számlájára a tanulmányi ösztöndíjat, most ez mégsem valósult meg. Tény, hogy a törvény arról is rendelkezik, ha indokolt, nem kötelező a határidőt tartani. A TO ebben a félévben mivel csak február huszonharmadikán fejezte be a hallgatók beiratását, kért is ilyen haladékot. A Gazdasági Főigazgatóság március nyolcadikát, csütörtököt jelölte meg a TO-nak – új határidőként – az utalási fájlok elkészítésére. Tehát a három napos bankátfutást számítva plusz a hétvégét figyelembe véve – ami ekkor csak egy napos volt – a hallgatóknak legkésőbb tizenhatodikán, hétfőn pénzt kellett volna látniuk. Ahogy Demeter Andreától megtudtuk, ennek ellenére nem jött meg a pénz a hallgatók számlájára. Az ok előző számunk harmadik oldalán olvasható a dékáni nyílt levélben. A számlákon így március huszadikán jelent meg a pénz.

BTK HÖK hírek

- A héten megtekinthetitek a DC-ben a lakhatási és szociális támogatás fellebbezések eredményeit és a lakhatási támogatás összegét.
- Jegyzetbón! Idén már április végén vásárolhattok szakkönyveket, irodalmat.
- Még mindig felvehető a második negyedéves bérlet a DC-ben!
- Elkészült az Oktatói munka hallgatói véleményezésének (OMHV) összegzése, megtekinthető a DC-ben.
- Egyszeri szociális támogatás és terepgyakorlat támogatásokra következő leadási határidő: április 5.
- A TO áttér az Arion rendszerről az Egységes Tanulmányi Rendszerre (ETR), ezért a közeljövőben itt nézhetitek meg az ösztöndíjjal kapcsolatos információkat.

TTK HÖT hírek

- A lakhatási támogatás eredményei megtekinthetők a diákirodában.
- A negyedéves bérletet április 12.-ig lehet még felvenni.
- Az egyszeri szociális támogatás, vagy a kiemelt ösztöndíj igénylését április 17.-ig kell leadni.

Antirasszista konferencia,

2001. március 21., Dante
Café

Botrányok, nyilatkozatok, EU-jelentések, olykor személyes élmények is tanúsítják hogy manapság rasszizmus bizony van. Mégis, színvalló rasszistát felettebb nehéz találni „hiszen tudjuk – ahogy azt a konferencia egyik résztvevője megjegyezte –, hogy a rasszizmus csúnya dolog”. Kevés nehezebb dolog van, mint ‘tárgyilagosan’ eldönteni, ki rasszista, ki nem. Talán ezért is csúszott el a háromrészes konferencia a cigányság problémáinak tárgyalása felé.

Első menet: Konkrét folyamatok

(Derdák Tibor szociológus és Apró Antal Zoltán munkaügyi szakértő beszélgetése)

Mértékadó felmérések szerint tíz-tizenöt év kell hozzá, hogy az általános iskolások számának mintegy húsz százalékát tegyék ki a roma gyerekek. A beszélgetés résztvevői szerint már most megfigyelhetők bizonyos elhárító technikák, például a szeparáció (gondoljuk a kisegítő iskolákra). Ők mondták el a következő két esetet is.

Csöppnyi település Jászládány. Lakosságának jókora része roma, amiből egyenesen következik, hogy a helyi általánosba nagyrészt az ő gyermekeik járnak. Megindult az „elcigányosodásának” folyamata. A nem-cigány lakosság pedig egyre inkább más települések iskoláiba íratta át csemetéit. Az önkormányzat felismerte a jelenség mögött rejlő (nem csupán etikai, etnikai) veszélyt, és azzal a javaslattal állt elő, hogy magániskolát épít Jászládányban, ahol fix összegért okulhatnak a (feltehetőleg módosabb, vagyis nem cigány) nebulók. A cigány önkormányzat először tiltakozott, majd nekifogott, hogy – saját pénzén – beírasson minél több cigány gyereket is a magániskolába. Az

Az Arany János-program egy célból indult el: hogy segítse a hátrányos szociális helyzetből induló tanulók továbbtanulását. Minden ilyen diákért az állam kétszeres pénzt fizet az oktatási intézménnyel. Szűkebb pátriánkban a program szervezője – a beszélgetők szerint – a Leőwey Klára Gimnázium. Ott a harminc Arany János – gyerek között összesen egy cigány származású van. Az országos (messze nem betöltött) keret hatszáz fő – húsz cigánnyal. „Ilyen az, ha a többség intézi a kisebbség ügyeit. A többség pedig nem jószívű.”

A magyar állam természetesen támogatja a magyar cigányságot. Ám, mint elhangzott, egy cigány önkormányzat évente úgy félmillió forintot kap az épp aktuális kormányzattól. Ami nem sok. Különbféle alapítványoktól többet szedhetnek össze. Csak pénzkérdés lenne?

Második menet: Szándékok, szónokok

(Beck Zoltán előadása)

Az előadó – a roma, illetve romákról szóló irodalom pécsi kutatója – az *Élet és Irodalom* tavalyi, „Mai magyarok és mai magyar romák” címmel indított cikksorozatát vette nagytitkos alá. Bizony kiderült, hogy a szerzők lencséi (akarva-

- akaratlan) olykor torzítanak. Beck, a politikai vonatkozásoktól eltekintve, a cikkek stilisztikai-
- retorikai oldalára koncentrált: hogyan beszélnek ma nálunk a cigánykérdésről?

Mint mondta, a problémához természetesen erős, habár olykor rejtett érzelmi elkötelezettségek fűződnek; noha a szerzők javarésze a cigányság mellett állónak vallja magát, megfogalmazásaik, „elég szerencsétlen módon”, olykor egészen mást sugallnak. A tanulmányok címében esetenként a túlszaporodással, az EU-csatlakozás kudarcával szembeni félelemmel kapcsolják össze a cigányságot. A szövegekben előforduló stíláriis jegyek, az előbbiekkal karöltve, sokszor hiteltelenítik a máskülönben a tolerancia jegyében fogant mondanivalót. A cikkek gyakran csúsznak át az aktuálpolitika ingoványosnak is csak sok jóindulattal mondható talajára, és a kormány/ellenzék viszonyrendszerbe rántják a cigányság-
- tematikát.

Beck Zoltán összességében semmitmondónak értékelte a vitát. Először is (mint azt később megtudta) a vita nem volt valódi vita: az ÉS szerkesztősége előre bekérte az összes cikket, tehát nem alakulhatott ki semmiféle párbeszéd. Nem kis mértékben ennek köszönhető, hogy a probléma nem csak megoldatlan, de feldolgozatlan is maradt.

Harmadik menet: Nehézsúlyú toleránsok

(Trócsányi Kata - MDF; Derdák Tibor - SZDSZ;
Suchman Tamás - MSZP; Beck László irodalmár;
Gyurok József szociológus)

A konferencia legzúzósbabb részének a politikai vita ígérkezett. A jelenlévő politikusok – tudomásom szerint a Fidelitas, az FKGP, illetve a MIÉP képviselőit is várták a szervezők, ám küldötteik nem jelentek meg – és beszélgetőtársaik a hallgatóság egy részének várakozásaival szemben nagyon visszafogottan, egyetértően, szinte családias hangulatban beszélgettek a felmerülő kérdésekről: mi a rasszizmus? hol találkozhatunk ma Magyarországon rasszizmussal?, az asszimiláció és a zámolyi romák problémáiról.

Toleráns hozzáállásuk mellett az este másik pozitív, szimbolikus értékű mozzanata talán az volt, hogy a hallgatóságban meglehetősen számban ültek romák is, akik nem csak hallgatták, de olykor kérdezték is az előadókat. Ami igazi párbeszédhez ugyan még kevés, de annak reményéhez épp elég lehet.

Egy sor válasz

Cikkünk szerzője azt írja, botrányok(1), nyilatkozatok(2), EU-jelentések(3) és nem utolsó sorban személyes élmények(4) igazolják, hogy létezik rasszizmus. Mindezt Magyarországra kivetítve. Nincs olyan nemzet a világon, ahol ne élneek rasszisták, antiszemiták. Ellenükben keményen fel kell lépni. (1) Magyarországon sokkal kevesebb botrány háttérében állt valóságosan a kisebbségek ellen jogtalanul elkövetett megaláztatások, üldöztetések ténye, mint amelyet a média aránytalanul nagyvált, sokszor hazug állításokkal, vagy a fontos tények elhallgatásával felfúj, majd szélnek eresztett. (2) A nyilatkozatok – főként, ha politikaiak – tettek nélkül annyit érnek, mint tanya mellett a tehénbögés. Erre jó példaként szolgál, a jelenlegi miniszterelnök azon kijelentése, miszerint a romák tanuljanak, dolgozzanak – az ország balfefe kiröhögte, elfelejtve azt, hogy néhány évvel ezelőtt Horn is ezt mondta több lakossági- és sajtó fórumon. Akkor pedig még nem volt romaprogram – éppen az utóbbi években fektettek be komoly tőkét roma kulturális és oktatási programokba, képzésekbe – és lényegesen ritkábban lehetett olvasni, hallani a romakérdésről. (3) A tavalyi EU-ból jövő jelentés említ olyan kisebbségekkel – elsősorban a romákkal – kapcsolatos problémákat hazánkban, mint a parlamenti képviselő hiánya. Ám ez is elismerően szólt a megoldás irányába tett lépésekről. Az ország gazdasági, politikai tevékenységéről pedig ezidáig a legpozitívabban nyilatkozott. Ez valahogy nem jelent meg kellő súllyal a médiában. (4) Talán mindannyiunknak vannak „személyes élményei” az etnikum egyes képviselőivel való találkozásunkról – bár a szerző nem fejt ki, miféle élmények ezek.

Húsvétkor szeretett – cigány – nagyanyámnál voltam, aki évek óta súlyos beteg, de így is megtűri, s eltartja alkoholistá nagybátyámat, aki a változatosság kedvéért most is hullarészeg és ordenáré mocskos volt. Azután, ahogy utaztam Pécsre, egy cigány srác ült a fülkében, aki egyfolytában a táskámat – s a szomszédomat is – sasolta, majd mikor rágyújtottam, cigit kért. Később már inkább magam kínáltam.

Akkor, talán ennyit a találkozásokról.

balogh

Mutasd a diplomád, megmondom, ki vagy...

Pécsi Összegyetemi Állásbörze 2001.

Idén második alkalommal került megrendezésre a Pécsi Tudományegyetem Rektori Hivatal Központi Hallgatói Szolgáltatói Iroda (KÖSZI) Karrier Centrumának szervezésében a Pécsi Összegyetemi Állásbörze. Czuczai Lilla karriertanácsadóval, a Börze egyik főszerzőjével beszélgettünk a rendezvény jelentőségéről, hatékonyságáról, szerepéről a pályakezdő fiatalok életében.

- A közgazdászok, a mérnökök és a műszaki informatikusok mellett egy BTK-n vagy TTK-n végzett hallgatónak sokkal kisebbek az esélyei az elhelyezkedésre. Őt milyen lehetőségek várták az Állásbörzén?

- Idén az 5 multi és a 10-15 kisebb cég által felkínált munkalehetőségek mellett, amelyek elsősorban közgazdászokat, valamint számítógépes és nyelvi ismeretekkel rendelkező végzősöket érintenek, egy új szoftver segítségével 1862 tanári és 228 egészségügyi állást is mindenki által elérhetővé tettünk. A szegedi és a debreceni egyetem segítségével szinte az egész ország területén sikerült feltérképezni a munkaerőre vonatkozó igényeket. A szoftver segítségével személyre szabott információkat kaphat az érdeklődő, hogy az adott diplomával, nyelvtudással, esetleges egyéb képesítésekkel melyik városban és milyen körülmények között lehet elhelyezkedni.

- A végzősök számát tekintve azért ez a kétezer körüli szám nem olyan nagy. Ráadásul nem mindenki költözik szívesen mondjuk Pécsről Szegedre, hátrahagyva a családot, az ismerősöket és a megszokott környezetet egy tanári munkahely kedvéért. Ők mihez kezdhetnek?

- Egy bölcsésznek sem muszáj feltétlenül tanárként elhelyezkednie. A legtöbb cégnél nem üres frázis az, hogy a diploma csak 20%-ban számít, a többi 80%-ot pedig a kreativitás, a találékonyság, a kitartás és a jó kommunikációs készség teszi ki.

- Nem biztos, hogy az egyetemi szocializáció során a BTK-n például az ilyen jellegű készségek fejlesztésére esik a hangsúly. Mihez kezdhet az, akibe nem nevelik bele őt éven keresztül azt, hogy piacgazdaság van, hogy alkalmazkodni kell a kereslet-kínálat törvényeihez, hogy versenyképesnek kell maradnia, és hogy ezt milyen stratégiákkal érheti el?

- A hivatalos Állásbörze előtti napon éppen emiatt tartottunk egy úgynevezett Felkészítő Napot az Állam- és Jogtudományi Kar épületében, ahol a kommunikációs tréningek, a pszichológiai tesztek és a munkajogi vagy karriertervezésről szóló előadások mellett azt is meg lehetett tudni, milyen mechanizmusok alapján működik egy cégnél a felvételi rendszer, melyek azok az alapvető dolgok amiket elvárnak tőlünk vagy, hogy éppen milyen interjúzási technikával tudunk érvényesülni egy ilyen beszélgetés alatt. Ezek alapvető és fontos dolgok. Szinte hihetetlen, de az álláskeresőknél annyira nincsenek tisztában mindezzel, hogy a közgazdászok kivételével alig akad végzős egyetemista, aki profi, új típusú önéletrajzot tud írni. Pedig egy jó önéletrajz a benyomáskeltés legelső, kiemelt odafigyelést igénylő szakasza kellene, hogy legyen. Persze óráig lehetne sorolni, hogy milyen tipikus hiányosságok szoktak előfordulni, de egyszerűbb, ha valaki személyesen eljön hozzánk a KÖSZI Irodába, ahol havonta egyszer, előzetes bejelentkezés alapján ingyenes karriertanácsadást tartunk, ami hasonló jellegű, mint az, amivel a Börzén is találkozhattak az érdeklődők.

- Ha létezik ilyen olcsóbb és kevesebb szervezést igénylően is megoldható módszer, a számítógép segítségével pedig akár a Neten keresztül is tudunk tájékozódni a lehetőségeinkről, akkor kifizetődő-e egyáltalán az Állásbörzéhez hasonló rendezvényeket tartani?

- A különböző cégek célzott rétegekre irányuló munkaerő-keresése miatti szaknapokat általában nagy érdeklődés övezi. A mi átfogóbb rendezvényünk még nem nyúlik vissza nagy hagyományokra, természetes, hogy nem megy minden gördülékenyen, és a befektetett energia sem minden esetben térül meg. De ezek szerintem csak átmeneti nehézségek, amik idővel, amint bejáratódik a rendezvény, maguktól megoldódnak. A több mint 1500 érdeklődő pedig azt jelzi, hogy van igény az Állásbörzére.

Horvát Jánost Televíziós ismeretek című könyvének bemutatása kapcsán látta vendégül a Kommunikáció Tanszék a Dominikánus Házban rendezett konferencián. Horányi Özséb beszélgetett az ismert televíziós személyiséggel, aki tavaly publikálta első magyar nyelvű könyvét. Ez a mű az egyetlen tankönyv a televíziózás gyakorlatát elsajátítani szándékozó kommunikáció szakos hallgatók számára.

Horvát János elmondta, miben változott meg a televízió fogalma, jelentősége napjainkra, már nem nyújt olyan egyidejű közösségi élményt, mint régen. Korábban az egyetlen csatorna meghatározta az emberek napi programját, mára azonban a kereskedelmi csatornák megjelenésével a kínálat bővült. A televíziózás hanyatlik hazánkban, mivel nincs igazi közszolgálati csatornánk, az MTV1 ugyanis csak a közszolgálatosság egyetlen kritériumának tesz eleget: az állam tulajdonát képezi. A közszolgálati szerepet egyre inkább a Duna TV tölti be, a kábeleken pedig olyan csatornák – Sport1, Spektrum, Minimax – jelennek meg, melyek csak egy bizonyos témára fókuszálnak, igyekeznek minél több és érdekesebb eseményt közvetíteni. A néző a csatornák váltogatásával önmaga szerkesztheti meg az esti műsort: előbb sportot, majd dokumentumfilmet, aztán híradót néz.

A kommunikáció szakon végzettek kilátásaival kapcsolatban elmondta: a médiával kapcsolatos ismereteket lehet tanítani, mivel van irodalmuk, történelmük, múltjuk és számos kiváló személyiségük. Azt is megtudhattuk, hogy médiszakembereket minden külföldi országban egyetemen képeznek, ennek megvalósulása nálunk sem kizárt. A probléma csupán annyi, hogy közel fél évszázadig újságírókat csak "gyorstalpalókon" képeztek, nincsenek alapkönyvtárak, külföldi kapcsolatok és médiaelméletben is képzett szakemberek. Egyenlőre azonban maradnak a magániskolák, melyek inkább gyakorlati képzést nyújtanak.

Nánai Noémi

most is volt Belső felvételi

Tavasszal az alábbi szakokra lehetett jelentkezni belső felvétellel BTK-ra, a TTK-ra és a FEEFI-re.

Bölcsészettudományi Kar

Angol
 Esztétika
 Filozófia
 Francia
 Horvát
 Kommunikáció
 Latin
 Német
 Néprajz
 Magyar
 Magyar, mint idegen nyelv
 Ált. és alkalmazott nyelvészet

Olasz
 Orosz
 Spanyol nyelvtanár
 Szociológia
 Politológia
 Történelem

Jelentkezési határidő: április 10.

Természettudományi Kar

Biológia
 Biológus
 Fizika
 Földrajz
 Geográfus
 Kémia
 Környezettan

Jelentkezési határidő: április 27.

FEEFI

Művelődési menedzser
 Humán szervező
 Művelődésszervező
 Személyügyi szervező

Jelentkezési határidő: április 15.

promeNádor

Másfél évtized után a pécsi lokálpatriotizmus egyik jelképe, a Nádor Szálló – ahol nem is olyan régen még a pécsi filmszemléket rendezték – rövid időn belül újra a Széchenyi – tér díszévé válhat.

A szállodát 1986-ban – felújítás címszó alatt – zárták be, de a renoválás csak nem kezdődött el. Az évek során a szálló tulajdonjoga több cégen is átfutott, miközben szép csendesen leromlott az állapota, kívül-belül egyaránt. Az arra járó ember azon gondolkodik, hogy a városi vezetőség miért nem tesz valamit a város főterén éktelenkedő seb begyógyítása érdekében. Aztán a 90-es években megindult egy gyorsnak nem éppen nevezhető folyamat, melynek végkifejlete az lett, hogy számos kiírt pályázat után végre méltó tulajdonba került a szálló. Ez öröndetes tény, amely a polgárok körében kisebb zúgolódást keltett, hiszen csak azt látták, hogy a város potom negyvenmillióért elpasszolt egy olyan ingatlant, ami ennek a többszörösét éri, nem is beszélve az eszmei értékéről.

A tisztánlátás kedvéért kerestük fel Kerényi János alpolgármestert, aki értékes információkkal szolgált az ügyvel kapcsolatban. Lapunknak elmondta, hogy a nyolcvanas években bezárt Nádor az APV Rt. birtokába került, így a pályázatokat is ők írták ki. A városnak tehát semmi köze nem volt a szállodához azon kívül, hogy az épület a város belterületén van. Emellett annyi felesleges pénzzel sem rendelkeztek, amennyi a megvételhez szükséges lett volna, viszont módjukban állt pályázni. Mivel a rivális pályázók nem tudhatták, hogy mennyi pénze van az önkormányzatnak, elkezdődött egy országos pókerparti, amit blöffel ugyan, de a város nyert. Tehát némi hazárdjátékkal, ám teljesen legálisan irányítani tudták, hogy ki legyen az új tulajdonos, ráadásul úgy, hogy az ne diszkót, vagy biztosítószékházat építsen a helyére, hanem – az esetleges változtatások ellenére – meghagyja az

épületet eredeti funkciójában. Ez a cég a Danubius Hotels, amely már meg is kezdte az alapmunkálatokat. A felújítás mintegy kétmilliárd forintot tesz ki, melynek egy részét (500 milliót) az állam biztosítja. Ezt az összeget a Széchenyi-tervből különítették el, vissza nem térítendő kölcsönként, ennek viszont az volt a kritériuma, hogy a leendő szálló konferenciaközpontként is működjön.

A parkolási lehetőséget is ügyesen megoldották, és a korábban szárnyrakelt híresztelésekkel ellentétben nem a Janus Gimnázium lebontásával nyernek helyet, az intézmény mindössze egy osztálytermet veszít. Ennyi kellett ugyanis ahhoz, hogy a mélygarázst le tudják vezetni az épület alá, de a középiskolát ezért a veszteségért is kárpótolják anyagilag.

A külső és a beltér megtervezésére számos cég pályázott, de a pályázásnál volt egy olyan megállapodás, hogy amennyiben két tervezőiroda közel hasonló ajánlatot tesz – és az egyik pécsi –, akkor a patriotizmus szellemében utóbbiak kapják a feladatot. Végül a pécsi Horváth és Patartics Építésziroda terveit fogadták el az új projektekre, amiről Horváth András, az iroda egyik tulajdonosa árult el nekünk kulisszatitkokat. Elmondta, hogy pályázatuknak egyaránt meg kellett felelnie a szakmai elvárásoknak, a műemlékvédelmi hivatal és a város által támasztott feltételeknek. Figyelembe kellett venni a statikai szempontokat, a mélygarázs építése miatt, ami által a teljes belső szerkezet lebontásra, majd újjáépítésre kerül. Mindezt pedig úgy tenni, hogy a szálloda arculata azt tükrözze, amit fénykorában képviselt.

Az újjászülető létesítményben a szállodai részen kívül helyet kap egy konferenciaterem is, gondolva a növekvő konferenciaturizmusra, ahol a tudományos értekezletektől az érettségi bankettekig a jövőben bármilyen nagyobb rendezvény megrendezhető. Továbbá egy szélesebb réteget érintő egység, a kávézó-söröző, az igényes kikapcsolódást kereső emberek számára.

Ha minden a papírforma szerint alakul, úgy jövő ősszel megtörténhet az átadás és a város egy lépéssel közelebb kerülhet ahhoz, hogy végre kitörjön a vidéki kirekesztettségéből.

Arra gondoltunk, sokak számára érdekes témával gyarapodhat az újság, ha a kétkari lap hasábjai között sporttal és életmóddal foglalkozó írások is megjelennek. Teret adnánk ezzel a város híres sportolójának, emellett persze az egyetem sportéletének és az intézmény számos, sikeresen működő csapatának, sportolójának is.

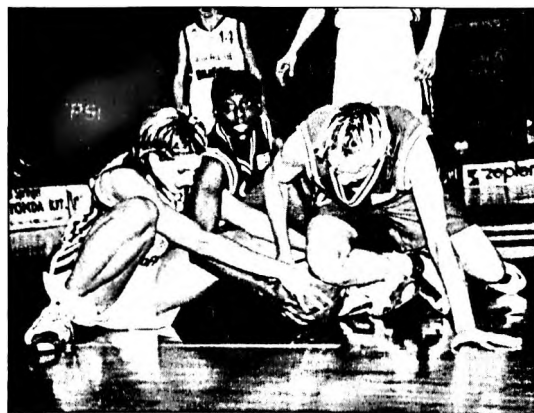
Sport Lovas Péter, Mészáros András

„Pécsi Lányok elh hozzák a kupát, a bajnokságot”

Pécs az elmúlt években vonta magára a sport kedvelőinek figyelmét. Bár számos sportágban a város nem könnyelhetett el túl nagy sikereket, mégis van itt egy csapat, amelyért több ezer ember szurkol lelkesen, és amely sikereivel elkápráztat majd mindannyiunkat. Első írásunk a PVSK kosaras lányairól szól.

A hatvanas évektől jó ideig a „Vasút” még csak egy csapat volt a női kosárlabda első osztályából, mígnem aztán 1983-tól Varga Ferenc edző került a csapat élére és inentől kezdve már néhány érem is megcsillant. Talán kevesen tudják, hogy később, 1992-ben, Vertetics István vezényletével egy bajnoki trófeát is elhódított az akkori PVSK.

Amikor Rátgéber László (a 93/94-es szezontól) elvállalta a kosaras gárda irányítását, valószínűleg senki nem gondolta, hogy csapata évekkel később, miután a magyar pályákon a mezőny minden csapatát „kétvállra fekteti”, megnyitja maga előtt Európa kapuit, sőt a kontinens négy (!) legjobbja közé rangsorolja magát. Az edzőt, aki a Vajdaságból érkezett városunkba, akkor nagyrészt a PVSK-s lányokon – a mostaninál jóval kisebb létszámú – szurkolótáboron és a szakosztály tagjain kívül nem sokan ismerték. Az átlagos polgár Pécsen ekkoriban nem volt igazán sportrajongó, főleg nem MiZo drukker, de még talán a kosárlabda játéka is ismerője sem. A legtöbb sportbarát kiábrándult hangulatban lézengett a Szigeti úti PMFC pálya környékén(...), de Laci, – ahogy manapság szólítjuk – megmutatta, hogy kemény munkával, és némi szerencsével nincsenek határok. Rátgéber edzősége alatt a fekete-fehérek ötször lettek Magyar Kupa győztesek, legutóbb most márciusban, és négyszer érdemelték ki a bajnoki aranyat. A számok nyelvén beszélve: a lányok 389 tétmérkőzésből 306-ot nyertek meg, amióta a sikeredző viszi a stafétabotot.

Iványi Dalma, Csák Magdi, Károlyi Andi, Szlobodanka Tuvics, Vilutyté Jolanta, Darida Csilla, Béres Tímea, Slavica Pretreger, Keller Annamária, és Burgmann Bernadett, (Zsolnay és Újvári most sérültek). Ez a névsor ma nemcsak, hogy jól cseng (mint az a bizonyos harang) az európai kosaras berkekben is, de lassan a veretlenség szimbólumai lesznek a pécsiek határainkon túl is (idén, az eddig lejátszott 14 Euroliga mérkőzésből 14 győzelem, ezzel a legjobb négy között a Pécs).

A pécsi kosárcsapat büszke arra, hogy fényes sikereit szurkolói segítségével vívhatta és vívhatja ki, akik – ha tehetik – mindig elkísérik idegenbeli mérkőzéseikre a lányokat. Itthon pedig... Az igazi, csak a pécsi meccsre jellemző hangulat. Közel hat-hétezer ember, akik mára már a bemelegítést sem bírják ki egy-egy „hajrá Pécs!”, „Lé Olé, vasút lesz a bajnok!”, vagy a klasszikussá vált „PVSK k.... jók vagyunk!” bekiabálás nélkül. Ha pedig elkezdődik a játék, megszűnik a külvilág és az ottlévőknek csak az a fontos, hogy egy emberként hajtsák kedvenceiket, – „Magdit”, „Jolkát”, „Újvári Nyuszit” és a többi lányt – a győzelemig. Mikor aztán eljön a várva-várt pillanat, ki ne menne ki szívesen Pécsen a Széchenyi térre egy nagyot ünnepelni?

"Táncoló egyetem" egy kicsit másképp...

Nagy várakozással néztem a naptáromat, vártam a "Táncoló egyetem" gáláját. Kíváncsi voltam, vajon mit tanultak azok az egyetemista társaim, akik az év elején elkezdtek valamilyen táncot elsajátítani e program keretében.

Bevallom nekem nem lett volna merszem kiállni a POTE-ban megtartott gála színpadára és néhány esetlen lépéssel megmutatni mit tanul(hat)tam volna az elmúlt fél év során. Sokszor hallottam, hogy az egyetemen beszélnek róla, ki milyen kurzust látogat. Leginkább a lányok lelkesedtek, de néhány fiút is magukkal tudtak rángatni, hogy meglegyen a megfelelő kurzuslétszám. Többen próbáltak meggyőzni arról, hogy a 25 különböző tánc között biztosan találok egy számomra megfelelőt, de sajnos az emberi lustaság megfosztott ettől a kiváló lehetőségtől.

Több emberrel beszélgettem, akik a kurzusok valamelyikére jártak vagy járnak. Általános véleményként fogalmazódott meg köztük, hogy pozitív dolognak tartják a tanfolyamokat. Nehezen is gondolkodhatnának erről másképp, hiszen ők választották ki a számukra megfelelő táncot vagy mozgásművészetet, így természetes, hogy tetszik nekik. Pozitívumként emelném ki azt a tényt, hogy a PTE minden hallgatója egységesen látogathatja a kurzusokat, ami segít a karok közti nem túl jó viszony jobbátételéhez és az ingyenes oktatás sem zárhat ki senkit.

Szerintem azonban elgondolkodtató az, hogy a Táncoló egyetem mint mozdalom, hány embert érint az egyetemen belül. A hallgatói létszámhoz mérve nagyon kevés, 1-2 száz ember szórakozására költik, költhetik el azt a néhány millió forintot, amit erre szántak. Lehetséges lenne talán egy olyan program is, ami több embert mozgat meg? Nem értem, hogy én mint halandó bétékás miért pont táncolni mehetek el ingyen, miért nem sportolni, például úszni. Tisztában vagyok a lehetőségeimmel, tudom, hogy esténként és hajnalban lehet úszni az egyetem uszodájában. Ezt persze mások is tudják és élnek is a lehetőséggel, így huszadmagammal már nem annyira szórakoztató lubickolni egy 25 méteres medencében. Ezen kívül mindennap vannak bizonyos időpontok, ahol már 112 Ft

befizetése után viszonylag normális keretek között lehet úszni. Úgy tudom a TTK-n néhány éve még kötelező volt négy szemeszter sportot választani, de a BTK-n nem terjedt el ez a jó szokás.

Tudom, a Táncoló egyetem nagyon jó próbálkozás, de biztos, hogy ezt kellett először megvalósítani? Nem lett volna egy fontosabb program ami talán több embert is érint? Lehetséges az, hogy az egyetemnek ez az egyik legfontosabb programja? Talán lehetett volna találni fontosabbat is. Esetleg. Félreértés ne essék, én nem a színvonalat kritizálom. Amennyit én értek hozzá és amennyit én láttam belőle, profi tanárok tanítják a tanulni vágyókat, és az infrastrukturális keretek is megfelelőek. De azért szerintem elgondolkodtató a helyzet.

Visszatérve a kurzusokhoz, engem meglepett az a sok lehetőség, amit kínálnak a számunkra. A klasszikus balettől elindulva az electric boogie-n keresztül a néptáncon át tényleg sokféle táncot tanítanak meg nekünk, ezeket kiegészítve néhány harcművészetbe is belekóstolhatnánk. Engem igazából a Tai-Chi fogott meg legjobban, ez volt számomra az egyetlen vonzó kurzus, de lehet, hogy csak a szellemisége ragadott el. Végül mégsem vágtam bele.

Felmerült bennem a kurzusneveket nézve az is, hogy már azon sem lepődnek meg, ha megjelenne közöttük egy kiskunfélegyházi barátom legkedveltebb, legtöbbet művelt "tánca", a pogó. Biztos sok egyetemista szívesen tanulná meg. Ki tudja mit hoz a jövő, talán majd a következő szemesztertől...

A könyv Újvidéken, a NATO-bombázások idején született. A dilemmákra épülő szöveg már címében is találóan kétértelmű. A területen kívülség külső és belső tájra vonatkozik. A NATO-támadások alatti Vajdaság, illetve annak kisebb része (Újvidék, Szabadka, Szenttamás, Temerin) és az elbeszélő vágyaiban létező „Senkiföldje” egyaránt éppen attól válik területenkívülivé, hogy megvonják tőle önállóságát. Az elbeszélő szerint a háború akkor kezdődött, amikor felszámolták a Vajdaság autonómiáját, tehát Szerbiához való tartozását kívánták erősíteni.

A szöveg a téma és a szükségképpen politikai eszmefuttatások sora ellenére „pusztán” irodalmi szöveg. Ezt az (elején kissé túlzott, de később ritkuló előfordulásuk miatt sokkal hatásosabb) irodalmi utalások és az olvasó folyamatos elbizonytalanítása is egyértelművé teszik. Leginkább a napló és az esszé műfaja szervezi a művet.

Ezek a műfajok adnak lehetőséget olyan kérdések felvetésére, amelyekről többször olvashatjuk, hogy a történet szereplői közül senki sem mer beszélni róluk. Milyen az a háború, ahol nincsenek hősök, csak szólamokkal elfedett, elhallgatott, száználmas igazságtalanságok vannak? Kié az a haza, amit állítólag meg kell védeni? Hová tartozik egy vajdasági magyar író? Meddig lehet ragaszkodni egyszerre egy pusztuló kultúrához és a romokban heverő, elhagyott szülőföldhöz? Ragaszkodik-e még egyáltalán ezekhez az ember, vagy csak megszokásból törődik a kérdéssel? El lehet-e menekülni és hová? Megoldás-e a versaillesi hibára, ha az ember kivándorol akár Magyarországra, akár Kanadába vagy Ausztráliába? Hol van a vágott Senkiföldje? Ki is vagy valójában és kik azok, akikkel képest, akikkel szemben definiálni tudod magad? A könyvből kiderül, hogy az elbeszélő szerint a válaszadás minden tekintetben (az irodalom, a haza, a nemzeti hovatartozás kapcsán ugyanúgy) teljes illúzióvesztéssel jár. „Saját megsemmisülő, zsugorodó világgal szembenézve egyszerűen felismerted, hogy Márai jó gazda volt: még valahol az ifjúságában leszámolt azzal a tévhittel, hogy valaha is hazára lel.”

Patonai Anikó Ágnes

Falusi rémtörténetek

Én, Pierre Rivière, aki meggyilkoltam anyámat ...
(szerk. M. Foucault)

A könyv története belefér bármely kereskedelmi TV kora esti kínálatába; egy kis faluban egy fiatalember brutálisan (!) meggyilkolja édesanyját, hűgát és kisöccsét, majd elmenekül, üldözik, elfogják. Ideális téma a nézőközönség borzongatására, tényszerűen előadva bármilyen híradó húzóanyaga lehet.

Egy apró szépséghibája van a dolognak; az általam ismertett könyvben leírt eset több mint 150 éve történt Franciaországban, így sajna filmfelvételek sem állnak rendelkezésre. Ráadásul nem is egy dramatizált feldolgozással állunk szemben, hanem nyomozási és bírósági jegyzőkönyvekkel, újságcikkekkel, és a gyilkos önvallomásával. A könyv címlapján található reklámszövegecske ezen a ponton válik értelmezhetővé; Michel Foucault neve inkább a különböző humán tudományokkal foglalkozó egyének szívét készteni heves dobogásra, rábírva ezzel őket eme könyvecske megvásárlására.

A különböző „műfajú” szövegek egy pont felé mutatnak, egységessé, egy narratívává formálva a könyvet: segítségükkel rekonstruálni lehet az adott kor diskurzusrendszerének egy szegmensét, nevezetesen az őrületről szóló beszédet, azt a (Foucault által tételezett) törést, mely révén az őrülség jelentése, társadalmi szerepe, ismérvei radikálisan átalakultak. Az a párbeszéd (akár vita) ugyanis, amelyet a radikálisan eltérő szövegek egymással folytatnak, nem is annyira a bűnügyről, illetve annak morális,

A z előző számunkban elindított vetélkedő folytatásaként ezúttal egy novellát közlünk, melynek szerzője meglehetősen ismert lehet mindazok körében, akik kedvelik a szépirodalmat, bár az igaz, hogy hírnevét elsősorban nem az alábbihoz hasonló művei alapozták meg... Egy kis segítség: a keresett szerző magyar és alkotásai nagy részét a XX. században "követte" el.

Hajnali ének

A hajnali levegő aznap is ugyanolyan ólmosan nehéz volt, mint mindig. A fiú a megszokott mozdulatokkal zárta kulcsra az ajtót és lépett ki a dohos kapualjából, hogy elinduljon a buszhoz. A buszhoz, ami könyörtelenül jött minden reggel, hogy kitépje a nehezen jött álom langyos melegéből. Ha ugyan volt még.

És meglátta a lányt. Mintha a nap is pillanatra életre kelt volna, hogy édes játékba kezdjen a finom hajjal, és aranykoronát vonjon a kecses arc köré. Érezte, hogy a lány fázik. Nagyon fázik. A fiú akaratlanul is szorosabbra vonta magán a kopott kabátot. De nem látott mást. Nem látta maga körül a rossz sorsokat, keserű életeket, ebédzagú vasárnapokat. Csak a lány állt ott, mint egy távoli idő és tér küldötte. Aranyfénybe vonta a fákat, és a düledező házakat. Félénken riadt, de leírhatatlanul kecses volt, ahogy védelmezően szorította az olcsó szatyrot, ami talán könyvekkel volt tele. Mélyzöld szeme olyan volt, mint a tavak, ahogy szemérmesen pillantott a puha kalap alól. Szinte mozdulatlanul állt ott a hidegben, de a fiú érezte apró rebbenéseit, a törékeny test ezer apró játékát. A varázs teljes volt.

A fiú már évek óta dolgozott a gép mellett és néha hallotta a munkások történeteit, amit hangos röhögés között adtak elő, és néha ő is álmódott. De ez minden volt, amit előtte soha még álmodni sem tudott. Minden és egész. Érezte hogy a világ egész lett és teljes. És hogy más nem számít.

A busz füstöt hányva, fülsértő zajjal jött. Nem a fiú busza volt. A tömeg izgatottan mozdult a nyíló ajtók felé. Semmi nem számít. A lány is mozdult, kecsesen lépett a mocskos lépcsőre. Csengő, záródás és elindulás. A fiú igézetten nézett a kopott busz után.

És a hátsó ablakon keresztül egy pillanatra találkozott a tekintetük, és a fiú látta ahogy a lány, talán biztatóan elmosolyodik, mintha bólintana. Igen. A nap kisüt és egy árva madár földöntúli énekbe kezd. A fiú csak mosolyog és indultában továbbdúdolja a földöntúli, gyönyörű hajnali éneket.

etikai oldalairól szól, nem is az adott társadalomról, hanem az örület ismerveiről, mibenlétéről. A történet folyamán több orvosszakértő folytat heves vitát az elkövető elmeállapotáról, aki maga is aktívan vesz részt ebben a vitában. Pierre Rivière, a gyilkos elbeszélése talán a legérdekesebb s (kicsit visszatérve a Fókusz és társai nyelvhasználatához) a leghátborzongatóbb része a könyvnek. Pierre (aki először örültséget imitál, majd mikor örültnék nyilvánítják, hevesen küzd ez ellen) hosszasan beszél el édesapja sérelmeit, melyekért gonosz anyja a felelős. Leírja, hogy miként jutott el a gyilkosság gondolatáig, majd annak elkövetéséig, hogy végül hosszas bujkálás után hogyan adta fel magát. Legkedélyesebb része eme kis szösszenetnek az, amikor Pierre megindokolja öccse meggyilkolását; a kisgyerek ártatlan anyjuk gonoszságaiban, sőt apjuk kedvence volt, így meggyilkolása miatt édesapja nem fogja sajnálni megtévedt fiát, hisz az neki is rosszat okozott.

Mint ahogy már említettem, a szövegek egymás mellé tétele kialakít egy határozott elbeszélést, alternatív olvasási irányok is létezhetnek, ugyanakkor Rivière sztorija önmagában is megállja a helyét (lefekvés előtti meseként) és akár az adott kor sajtójának nyelvét is megfigyelhetjük benne.

Zárásként csupán egy intelem maradt hátra: *Don't try this at home!*

Violator

c a f é Dante

Láttuk, hallottuk ☛ Kiss Tibor

Egy rajongó feljegyzései

előtte

Hetek óta vártam azt a napot, amikor a Persona Non Grata fellép a pécsi Dante kávézóban, legalább annyira, mint a Liverpool – Roma futballmeccset, ahol egyik kedvenc olasz csapatom végre megmutathatta angolmán futballbarátomnak a foci igazi szépségeit. A két, olyannyira várt esemény tudatom teljesen más oldalaihoz kapcsolódott, ami mégis közös volt bennük, az talán a rajongás, mint olyan, melynek révén képes vagyok egy futballmérkőzés kilencven perce alatt a teletext "tippmix-friss" oldalát (M1-text, 887. oldal) bámulni, az áhított gólokra várva. De racionális énem abban sem akadályoz meg, hogy a kisközértbe is magammal vigyem walkmanemet – végülis ezalatt nagyjából két számot meg tudok hallgatni. Még alig fogtam fel, hogy az említett meccset a Duna Televízió élőben közvetíti – tényleg, miért? – amikor naptáram szembesített a megváltoztathatatlannal, aznap este lesz a Persona Non Grata koncert is.

Első elkeseredésemből hamar felocsúdtam, elvégre van nekem négyfejű képmagnóm, az majd szépen felveszi a meccset, amíg én a Dantéban műélvezek, különben is, ez már egyszer bejött a kommunikációs mikulás éjszakáján is. Most nem, sehol sem találja ugyanis az átkozott gép a Duna Tv-t. Még szerencse, hogy a lakótársamnak is van videója.

közben

A kávézó alagsori labirintusának eleddig számomra ismeretlen helyiségében rendezték a koncertet, nem lennék meglepve, ha a Dante alagsorának egyik szárnya valahol a vasútállomás környékén csatlakozna egy bakterház pincéjéhez. Mintegy ötven fős hallgatóság jelenlétében kezdődött a koncert. A PNG ennél azért többet érdemelt volna, ám az est hírverése igencsak gyatrára sikerült. A plakát szép volt, rikító piros, rajta tizenkettes betűtípussal, hogy „persona non grata”, és legalább tíz darab volt belőle városzerte.

A szigetvári kvartett (kiegészülve Macival, a Cas!o Samples-ből) közel ötvenperces koncertet adott, nemrég megjelent maxijáról – System of Logic – mindhárom új szerzeményét eljátszotta. De hogyan! Utoljára ilyen jó hangulatú örömmzenélést Pécsen a Trottelől láttam, három évvel ezelőtt. A Trottel-párhuzam mára egyébként ebben

ki is merül, a Persona Non Grata végérvényesen kilépett Rupaszovék árnyékából. Bár a srácok első hallásra nehezen emészthető muzsikát játszanak (dob, basszus, gitár, harsona felállásban), koncerten mégis magával ragadó erejű a zenekar. Bármilyen összetettek is a számok, a befogadást megkönnyítik a különböző zenei gegek (korábban eredeti Edith Piaf, mostanság ABBA és Tom Jones hangminták beépítése a dalokba), valamint az, hogy a srácok minden mozdulatából süt a játék, a közös zenélés élvezete.

A repertoárban szerepelt egy vadiúj szerzemény, amely így első hallásra letaglózott, újfent dicséret érte, remélem ősszel helye lesz a nagylemezen. A koncerten derült ki igazán, mennyire benne élnek az új, maxin megjelent dalokban a zenekar tagjai. A guy go through the zebra és a green grass segítségével többen is átélhettük az általános iskolai irodalomórákon katarzisként emlegetett létállapotot, a minimal pedig méltó levezetése volt a kissé korán befejezett koncertnek. Egyébként a zenét diavetítés kísérte az együttes általam eddig méltatlanul elhallgatott kvázi-ötödik tagja, Balage részéről, aki a szűk diaanyag (pl. családi lakodalom) ellenére igyekezett hangulatos és a zenéhez passzoló képi háttérrel várakozni. Rajongásomat egyébként csak fokozta Béla Őrjítő kezeléskészsége, Gizi átszellemült grimaszai és René önfelédten dúdolt halandzsái.

Rövid átszerelés után (ekkor már biztos voltam a Roma győzelmében) színre lépett a Noisepigs nevű duó is, akik szintetizátorral és dobbal felszerelve adtak elő nehezen behatárolható, de leginkább 80-as évekbeli dark-ra emlékeztető zenét. Két szám után azonban már nem bírtam tovább féken tartani futball iránti rajongásomat és hazaindultam.

utána

Hazatérvén hamar birtokba vettem a videofelvételt és fittyelhányva arra, hogy másnap reggel hétkor kellett felkelnem, nekiláttam a drukkolásnak. Innentől kezdve az éjszaka történései számomra kellemetlen fordulatot vettek. Először is, a kazetta csak kétszeres sebességgel lejátszva bizonyult nézhetőnek, ami egyrészt a riporterek közhelyeit nevetséges és kihámozhatatlan cincogássá változtatta, másrészt lerövidítette várható szenvedésem időtartamát. Másodsor, amíg én önfelédten szórakoztam a nagyszerű Persona Non Grata koncertjén, addig mindhárom kedvenc olasz csapatom kiesett a további küzdelmekből. Ha jobban belegondolok, tavaly is így volt, akkor a barátnőmmel békültem ki egy városzéli sziklán, miközben aznap este egyszerre négy olasz csapat is zakózott. A jövőben mindenkinek jobban oda kellene ezekre a dolgokra figyelnie!

Hal Hartley – Egyszerű emberek

Művész örökmozgó

Hartley (1960) filmjeit elegáns humor, visszafogott színészi játékstílus, lekerekített párbeszédok jellemzik. Számos kiváló színészt (Adrienne Shelley, Martin Donovan, Karen Sillas, Robert Burke, Elina Lowensohn) fedezett fel, akik mára a Hartley-mozi elmaradhatatlan figuráivá váltak. Első három filmje (The Unbelievable Truth – Hihetetlen igazság – 1990; Trust – A semmi ágán – 1991; és Simple Men – Egyszerű emberek – 1992) New York elővárosában, Long Island-ben játszódik, Hartley gyerekkorának helyszínén. Miután a Trust díjat nyert a Sundance fesztiválon, Isabelle Huppert francia színésznő levelet írt a rendezőnek, szerepet kért tőle következő filmjében, amit az 1994-es Amatőr-ben meg is kapott. Hartleynak érdekes módon elsősorban Európában tett szert komoly ismertségre és állandó nézőközönségre. Egyszerre rendezője, írója, vágója, valamint producere saját filmjeinek, sőt – Ned Rifle néven – filmzenét is ír.

Hal Hartley hihetetlen humorát lehetetlen volna körülírni. Mozgatóereje az emocionális

kapitalizmus mechanikája, mely a mai amerikai film legcsodálatosabb komikus dialógusaival kényszeríti néma figyelemre nézőit. Intelligens szentimentalizmus, tudatos stilizáltság, apró melodrámák átláthatóan érzékelhető szövedékében menetelnek előre hősei. Megszokott színészei tömören beszélnek, kerülve a felesleges szófordulatokat, sőt olyan mosolymentes arccal küzdik végig a történetet, mely a legkedvesebb Hartley filmemmé tette az "Egyszerű emberek"-et. Megszállottan-mániákusan strukturált (ami nála eleve a humor apadhatatlan forrása) filmjei jól komponált keretként szolgálnak karakterei számára, akik megannyi különböző perspektívával ütköznek könnyedén egymásnak, mindössze azért, hogy láthassuk mi fog történni! Hartley az „Egyszerű emberek”-et attitűdproblémával terhelt románcnak nevezte. Nem is látom értelmét annak, hogy a kissé kócos alapszituációt körülírjam, hiszen az nem több hősei számára, mint csupán kibúvó, egyszerű ürügy a beszédre. Hartley párbeszédei pengeélesek és ugyanakkor nagyon finomak is, különösen hangos-nevetős percekben. Az "Egyszerű emberek" az egyik legkiforrottabb filmje, olyan bájosan konstruált szerkezettel, amellyel e nagyszerű film hangulata még sokáig a nézővel marad.

Ne mulasszátok el!

A karsz ingyen INTERNETezni?!
részletekről érdeklődj
BAGOLYFÉSZEK könyvesboltban!

/Pécs, Ferencesek u. 27./

Még mindig gyarapíthatod
könyvtáradat.
15 db antikvár könyv vásárlása
esetén 30% engedményt adunk!!!

Macafé

Janus Pannonius u. 11.
(Dante-féle internetgalaktikus
kávézókönyvesbolt)

Info: bagolybt@freemail.hu
www.pecsinfo.hu/bagolyfeszek/

Kihagyás után

Presser Gábor több év kihagyás után önálló műsorral járja az országot. Pécsen március 6.-án lépett fel az Orvostudományi Kar aulájában, zsűfólásig megtelt nézőtér előtt. Maga a koncert a zeneszerző életműveként is felfogható, mivel az összeállítás áttekintést nyújtott a kezdeti, Omegás időktől kezdve egészen a szólólemezekig. Az előadás előtt készítettünk vele interjút.

Ifjúság útja: Mikor a turnéterv készült, mi alapján válogatta össze a koncerteken elhangzó dalokat?

Presser: Úgy gondoltam, hogy a nálam fiatalabbaknak meg kellene mutatni, milyen volt akkor, amikor én kezdtem. Megmutatni, milyen voltam én annyi idős koromban, mint amennyi most Ti vagytok. Ezért visszanyúltam az elmúlt 33 évre, attól kezdve, amikor elkezdtem az Omegával játszani. Azután érinteni fogom az LGT-t, az életemet, a saját lemezeimet és más előadóknak írt dalaimat. Egyszóval megpróbálok egy áttekintést adni.

IÚ.: Elég nagy visszhangot keltett az a turnéval kapcsolatos döntése, hogy Budapesten nem fog fellépni. Elmondaná az indokait?

P.: Egyszerűen nem találtam megfelelő helyet és időpontot, ráadásul a pesti szervezők nagy része kiskirályként riszálja magát. Kaptam három felkérést, ami nem a saját egész estés koncertem lett volna. Ennek ellenére azt mondtam: jól van, lehet erről beszélni, szívesen játszunk, össze vagyunk szokva. A szervező meglepődött és közölte, hogy ő személy szerint csak rám gondolt, hogy majd egy CD-mellett tátogjak. Kérem, az meg nem én

vagyok. Gondoltam, akkor hagyom Pestet, és majd ősszel megpróbálok úgy szervezni, ahogyan én szeretném. Vagy sikerül, vagy nem, de ahhoz már öreg vagyok, hogy megmondják nekem mit és hol csinálhatok.

IÚ.: Szóba jöhet egy közös koncert Zoránnal?

P.: Biztosan nem. Zoránnak már megvan a turnéterve, emellett a nagyobb koncertjeire szinte mindig meghívást kapok, mint a zeneszerzője. Másrészt mindkettőnk anyaga legalább két óra és azt egyikünk sem rövidítené le szívesen.

IÚ.: Megtudhatunk valamit a közeli terveiről, várható-e újabb közös munka a Vígszínházzal?

P.: Amíg a turné tart, semmi mással nem foglalkozom, hogy utána mi lesz, azt viszont nem tudom. Le kell ülni, végig kell gondolni, mert jelenleg nincs konkrét elképzelésem a jövővel kapcsolatban. Rátérve a Vígszínházra, jelenleg nincs jó librettó a kezembem, így nem készülök semmilyen művel.

IÚ.: Nem egészen két évvel ezelőtt erős támadások érték az Ön korosztályába tartozó zenészeket, miszerint nem állnak félre, esélyt adva a fiatalabb zenészeknek az érvényesüléshez. Erre önök elég frappánsan reagáltak, mondván: mutassanak olyan előadókat, akiknek nyugodt szívvel át lehetne adni a stafétabotot. Változott-e a véleményük minderről azóta?

P.: Először is, ha jobban megnézitek, a zenekaromból bárki a gyermekem lehetne, hiszen minimum húsz évvel fiatalabbak nálam. Másrészt pedig úgy kell átadnunk a botot, hogy előtte megtanítsunk nekik egy csomó olyan dolgot, amit mi tudunk. Feltéve, ha kíváncsi rá valaki. Amit mi csinálunk, az bizonyos értelemben egyfajta iskola is, pedig nem is vagyunk meghirdetve, emellett nem szedünk tandíjat sem. Én nem szerepelek rendszeresen a tévében, nem vállalom el ilyen esti fellépéseket, bohóckodást play back-ról, és a Koóstolóba sem megyek el. Viszont, ha az emberek kíváncsiak a zenémre, akkor ennek szerintem van jelzésértéke.

IÚ.: Illyés írta Bartók című versében, hogy csak a zene tud átadni annyi érzést, amit az ember megél. A mai állapotokra viszont az jellemző, hogy a zenét eszméletlen mértékben kihasználják. Önnek mi a véleménye, van esély arra, hogy a zene visszanyerje valódi értékét?

P.: Sok minden nevezhető zenének, de amit most látok zene néven az egy örületes dömping, egy 24 órán át hömpölygő örület. A zene olyanná vált, mint a sör, a csokoládé és a kenyér. Fogyasztási cikk lett és nagy része úgy is készül: megveszem, megrágom, végül kiköpöm. Sajnos a média is ezt a folyamatot gerjeszti, érthető okokból: gyorsan kell pénzt hoznia, hiszen romlandó.

Francia éj

Mozimámor

A Frankofón Hét nyitányaként nem is választhattak volna sikeresebb programot a szervezők, mint az Éjszakai mozit, amely nem csak a franciául beszélő közönséget vonzotta: az egyedi, egész éjszakát betöltő filmnézés franciaországi hagyományát nálunk is sok érdeklődő örömmel fogadta.

Az idén, a már kilencedik alkalommal megrendezett Frankofón Hét alatt ismét bepillantottunk a frankofón országok (azok az országok, ahol a hivatalos nyelvek egyike a francia) gazdag kulturális világába. Megannyi művészeti program közül választhattunk: kiállítás, szanzonest, klasszikus és modern tánc, koncertek, színház stb. Ezen a héten zajlott a középiskolai nemzetközi színháztalálkozó is, ahová az egész világról érkeztek fiatal és tehetséges diákok, valamint nemzetközi tudományos konferenciát tartottak a Francia Tanszék szervezésében.

A sokszínű programkínálatból elsőként, a legnagyobb sikert az Éjszakai mozi aratta a pécsi közönség körében. A már évek óta közkedvelt, hazánkban még újdonságnak számító hajnalig tartó mozira meglepően sokan voltak kíváncsiak; mind az egyetemisták, mind a pécsiek részéről. Az előre tervezett öt film még egy „bónuszfilmmel” bővült azok számára, akik még bírták erővel a reggeli kakasszóig. Francia filmek mellett svájci, belga és kanadai alkotások is helyet kaptak; magyar, angol és német felirattal. Így azok számára sem jelentett gondot a filmek megértése, akik nem beszélnek franciául.

Az első filmet, a „Harry csak jót akar”-t telt ház előtt játszották. A történet egy volt iskolatárs végletekig fajuló jóakaratról szól, körüljárva a feltétlen barátság témáját, kissé szélsőséges keretbe ágyazva. Harry, a semmiből tűnik fel újra, és egyetlen cél vezérli, hogy Michelnek – egy háromgyerekes családapának – gimnáziumi évek alatt megcsillantott vers- és novellaírói talentumát felélessze. A szélsőséges küzdelem sikeressége érdekében, Harry minden eszközt megragad; a gátló tényezők, mint Michel szülei és testvére hullaként végzik a nemes cél érdekében. A kezdetben még vígjátéknak induló film némiképp

tragikomikus véget ér: megszületik ugyan a várva várt mű, nem kevés áldozatot követelve, akik a szennyvízcsatornában végzik.

Másodikként a „Több, mint tegnap, kevesebb, mint holnap” egy váratlan utazással, a rég nem látott lány, Sonia és családja érkezésével kezdődött. A kisvárosi élet bája és bűje egyaránt megjelenik a filmben; a csodálatos természet és a kilátástalan, céltalan lét furcsa kapcsolata ez. A jelentéktelennek tűnő események mögött tanulságként levonható: mindenki egyszer lesz szerelmes az életben. Csendes fájdalom, kiütkeresés, lelki traumák...

Ezután felüdülésként érkezett a croissant és a kávé, hogy tovább bírjuk az éjszakai megpróbáltatásokat. A harmadik film kezdetére már kellemes kis társaság gyűlt össze. Bár minden film után egyre kevesebben lettünk. A feltöltődés után üde színfoltként hatott „Az életem rózsaszínben”. A film a már sokszor körüljárt „másság” témát közelíti meg egyedibb szemszögből. Azokat a kérdéseket feszegeti, hogy mikkor kell szembesülnie egy kilenc éves kisfiúnak, aki

mindenáron szoknyát szeretne viselni és egyetlen vágya az, hogy összeházasodjon a szomszéd kisfiúval. A furcsábbnál furcsább esetek teljesen felborítják a kertvárosi kerület amúgy nyugodt életét. A kisfiú családjának szembesülnie kell a kiteszítottság érzésével, amíg fiúk, Pam varázslatos, csupaszín világába menekül, oda, ahol megértésre talál.

Mivel a harmadik film megtekintése már némiképp túlszárnyalta belső erőforrásainkat, hajnali kettőkor feladtuk a „küzdelmet”. Maradtak még, nem is kevesen, akik folytatták a „mozimaraton”. Azok, akik végig kitartottak egyedi élménnyel gazdagodtak.

Szemlemorzsák

A 32. Budapesti Filmszemle programjából eljutott néhány „szemlemorzsza” a pécsi közönséghez is. Azt hiszem, kijelenthetem: a tavalyi-idei filmtermés legjavát válogatták ki az Uránia moziban megrendezett filmvetítés-sorozatba. Ki-ki, izlése, megérzése szerint válogathatott az ismert rendezők, színészek vagy éppen a legújabb filmesek táborának alkotásaiból. A kínálat idén is vegyes volt - miképpen a filmek fogadtatása is. Csak néhány cím, melyekkel lehet hogy, találkoztunk már, vagy csak ezután fogunk: *I love Budapest*, *Vakvagányok*, *Paszport*, *Anarchisták*, *Moszkva tér*, *Macerás ügyek*, *Üvegtigris* és a *Cseh Tamás* film.

Nem szeretnék jóslatokba bocsátkozni, melyik film arat majd közönségsikert, de úgy érzem, egy filmnek biztos nézőtáborra lesz – ez pedig az Amerikából néhány éve hazatért Fonyó Gergely dokumentumfilmje, a *Cseh Tamás* film. Cseh Tamást nem először fedezhetjük fel a filmvászonon, hiszen több Jancsó-filmben is szerepelt, felbukkant többek között Bereményi Géza Turné c. alkotásában is, de nem kell olyan messzire menni a filmlexikonban, emlékezzünk csak a Csinibabára! Örvendetes tény, hogy végre valakinek eszébe jutott egy egész estés filmet készíteni az eddig méltánytalanul háttérben lévő zenésről.

Ha egyszer megkérdezi a fiam, hogyan éltek a hatvanas-hetvenes években a nagypapák, milyen volt az ő fiatalságuk, előbb előkeresem apám Cseh Tamás lemezeit, meghallgatjuk azokat, aztán beszélgetünk. Talán megérti az érzést, amit szavakkal olyan nehéz lenne elmondani.

„Hárman elloptunk egy Skodát, a Hősök terénél kaptak el, hánytam az izgalom miatt...”, „Egy hirdetés kéne egy ház falán, s jut nekem még jobb főbőrő talán.”

Akit megérintett egy lemez hangulata, vagy látta már színpadon, őriz magában egy Cseh Tamás élményt. A film tulajdonképpen beszélgetések füzere: édesanyjával, feleségével és alkotótársaival. Mindenekelőtt állandó szerzőtársával (legjobb barátjával) Bereményi Gézával, valamint Másik Jánossal, Novák Jánossal, Márta Istvánnal, és a hírhedt Kex-együttes énekesével Baksa Soós Jánossal. Beszélgetés-töredékek, régi fotók (Forte

Filmen!), riportok és persze a közös együttzenélés örömeinek bemutatása.

Fantasztikus volt például felfedezni Szilágyi Jánost egy közel harminc évvel ezelőtti fekete-fehér filmbejátszáson, amint éppen egy robogó busz kellős közepén kérdezget a kissé illuminált állapotban lévő Cseh-Bereményi párostól. A filmről árad a rendező szeretete, őszinte érdeklődése a szerzőpáros iránt – ezt a mozit évekig készítették, gondosan összeválogatták, kronológiai sorrendbe rakták az egyes beszélgetéseket. Nem a sémák kerülnek elő, dacára a folyamatos sztorizásoknak, hanem a dalok alkotásának légkörében felmerült társadalmi problémák, akkori életérzések (“patyolat cédulám elveszett...”) Bereményi Géza szemével. A zeneszerző pusztán a dalok előadasmódjával teszi hozzá azt a pluszt, “amibe a mi életünk sorult bele, és dúdolható”. Az egyszálgitár és ének inkább a hatvanas évek Amerikáját juttatja az ember eszébe – Bob Dylant és Joan Baezt. Ám mindenki számára nyilvánvaló, hogy másfajta témák foglalkoztatják a „gulyáskommunizmus” fiataljait. Ugyan csak a szüleim érezhetik magukat azonosnak a filmben bemutatott generációval, mégis jóleső nosztalgia önt el és azon kapom magam, hogy az utcán megint Cseh Tamást dúdlok, és tervezgetem, mikor látogatok ki én is Krakkóba – “a határtalan szabadság városába”.

“Lám az expressz pompás vidéken vágat, robog velünk, úgy, mint rég, ma újra Krakkóba szól a menetjegyünk.”

Halott indián – jó indián

....mondhatná az összes mp3 fájlcsereelő programra az Amerikai Lemezkidatók Szövetsége (RIAA), de rá kell arra ébrednie, hogy a továbbiakban képtelenség korlátozni az internet nyújtotta szabadságot. A fent említett programoknak, elsősorban a Napsternek az a lényege, hogy a felhasználó a saját tömörített lemez – vagy dalgyűjteményét bedobja a közösbbe, cserébe ezért ő is osztozik több millió hasonszórú anyagában. Amikor nem egészen két éve a média az a RIAA álláspontjáról érdeklődött, azok még értetlenül néztek egymásra. Mire feleszméltek, a Napster felhasználóinak a tábora már meghaladta a tízmilliót, ekkor gondoltak csak bele milyen hatással lehet ez az ő kis birodalmukra. Sebtyben be is perelték a kis céget, mondván lemezeldásaikra negatívan hat az internetes szabadpolc, meg különben is: ki engedte ezt meg annak a sokmillió embernek? A szerzői jogok mellettük állnak, bár sok ember esetében ez az egyetlen mód hozzájutni az áhított felvételhez. A legjobban felháborodott csapat a Metallica egyenesen tolvajnak nevezte azon rajongóit, akik a neten keresztül jutottak hozzá a sok izzadsággal megírt dalokhoz. Az nem szűrt szemet nekik, hogy a Napster-felhasználók körében helyenként nőtt a lemezevételek száma.

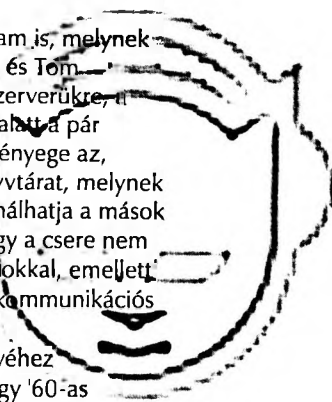
A RIAA, hasonlóan egy Magyarországon is működő, szintén a szerzői jogokért kardoskodó szervezethez, az Államok összes valamirevaló internet-szolgáltatójának elküldött egy "kedves" hangú figyelmeztető levelet, melyben (jócskán túllépve hatáskörét) felszólította őket az illegális adatforgalom korlátozására. Az nem tűnt fel nekik, hogy a fent említett cégek egyrészt (egy 1998-as törvénymódosítást követően) csak a saját szerveiken elhelyezett anyagokért tartoznak felelősséggel, az adatforgalomért nem; másrészt a szolgáltatóknak ezen lépésük szerződésbontásnak minősülne, aminek okán szép kis perek elébe nézhetnének. Az, hogy a RIAA ezért mit kap a fejére, számunkra érdektelen. Azonban úgy tűnik, hogy a fájlcsereelők elleni harcban a Napsterrel szembeni csatát megnyerték, bár a végeredmény nem volt egyértelmű, hiszen konkrét ítélet nem, csupán elmarasztalás született. A bíróságnak azért volt nehéz dolga, mivel egy országhoz kötött törvényt kellett ráhúznia a határokat nem ismerő internetre.

A Napstert megdorgáló bírói döntés után ugyan volt okuk pezsgőt bontani, ám Shawn Fanning (a program megalkotója) 1998 őszén kiszabadított egy szellemet, amit most már képtelenség visszagyömöszölni palackjába. Az elmúlt évek alatt rengeteg fájlcsereelő klón készült melyek idén februárig csupán a "nagy előd" árnyékában tevékenykedtek. Jó részük tanulva a Napster hibáiból, már decentralizált rendszerben

működik, magyarul nincsenek központi szerverek, amiket későbbiekben le lehet tiltani, ha esetleg olyan döntés születik.

Ezen az ún. peer to peer technológián alapul a Gnutella nevű program is, melynek első változatát a rebellis NullSoft csapat két frontembere, Justin Frankel és Tom Pepper készítette el ráérő idejükben. Röviddel azután, hogy feltették szerverükre, a tulajdonos AOL letiltotta azt (félve a nyakába akasztható pertől), de ezalatt a pár óra alatt is mintegy tízezen töltötték le a programot. A működésének lényege az, hogy a felhasználó a program feltelepítését követően megoszt egy könyvtárat, melynek tartalma elérhető lesz a hálózatba belépőknek. Ezért cserébe ő is használhatja a mások által szabadon tett adatokat. További előnye a Napsterrel szemben, hogy a csere nem korlátozódik mp3-ra, így bármely kiterjesztésű fájlt megoszthatunk másokkal, emellett ha a rendszergazdánk észlelné a rendkívüli forgalmat és letiltaná azt a kommunikációs portot, amin "dolgozunk", mi egyetlen kattintással csatornát válthatunk.

Hasonló irányban kezdett el fejleszteni az ír Ian Clarke, akinek a nevéhez kapcsolódik a FreeNet fájlcsereelő szoftver. A végeredmény leginkább egy '60-as évekbeli hippy kommunához hasonlítható, ahol nincsenek titulusok, ahol mindenki egyenlő, pász, lán, brádörhúd, satöbbi. A fájlcsereelő hálózatba bekapcsolódott gépek névtelenek, azonosítójuk (IP címük) titkosított. Itt is mindenki a képességeihez mérten tesz valamit a közösbe, és ezért viszonzásul felhasználhatják a rendszerben fellelhető fájlokat. A hálózat szervereit maguk a felhasználók adják, de a névtelenségből adódóan erről nem tudnak (természetesen ez nem érinti hátrányosan a gép működését). A gépek közötti kommunikáció is úgy van megoldva, hogy az adathalmazok előre nem meghatározott úton jutnak el a célig, a legkeresettebb anyagokat pedig több szerveren is elhelyezik, a biztos elérés érdekében. Clarke a program végleges változatát áprilisra ígérte, jelen pillanatban mégcsak a tesztelés alatti, béta verzió érhető el.

Egy kialakulóban lévő trendet el sem lehet képzelni Microsoft nélkül, természetesen ő is elkészítette a minden mással inkompatibilis fájlcsereelő szoftverét FarSite néven, de erről több szót nem is érdemes ejteni.

Az említett próbálkozások mellett természetesen vannak rosszindulatú, a felhasználók képzetlenségét és naivitasát kihasználó programok is. A Sharesniffer Microsoft üdvöskéje, a Windows operációs rendszer(?) NetBios funkcióján (annak hibáján) alapul. A program bizonyos korlátok mellett kilitázza azon gépeket, amelyeken megosztott könyvtárak találhatóak, tekintet nélkül arra, hogy mi célból vannak azok szabadbá téve.

Az alábbiakból kitűnik, hogy az interneten lehetetlen a digitalizált zenék áramlását kordában tartani, a RIAA pedig két lehetőség közül választhat. Az első esetben továbbra is üldözi a jogsértő letöltéseket, ebben a formában azonban lehetetlen eredményt elérni. A másik lehetőség, hogy együttműködik a szoftverek készítőivel, áldását adva a fájlcsereére. Veszteni többet nem veszthet.

További információk:

- <http://gnutella.nerdherd.net> (Gnutella honlap),
- <http://www.idi.ntnu.no/~havardot/betaz/GNUTELLA.net> (Gnutella szerverlista),
- <http://freenet.sourceforge.net> (FreeNet honlap)

Dalmacia Travel

AKTUÁLIS AJÁNLATAINK

Hajdúszoboszlói hosszú hétvége május 3-6.	4 nap/3 éj, busszal egyenileg	23.600.-Ft. 18.800.-Ft.
Húsvét Hajdúszoboszlón április 13-16.	4 nap/3 éj, busszal egyenileg	23.600.-Ft. 18.800.-Ft.
Virágkarnevál Debrecenben augusztus 19-20.	2 nap/1 éj, busszal	15.500.-Ft.
Ópusztaszer - Kiskunhalas május 5, 7, 9, 11, 16, 19.	busszal, diák dolgozó	5.500.-Ft. 5.900.-Ft.
Parlament - Gödöllő május 12,14, 19	busszal, diák dolgozó	5.500.-Ft. 5.700.-Ft.
Kiskunhalasi Nemzetközi csipkekiállítás május 5, 12.	busszal	3.700.-Ft.
Eger - Aggtelek - L.füred május 11-13., 25-27.	busszal	19.600.-Ft.
Dalmácia gyöngyszemei 8 nap/7 éj, FP, lakókocsiban, busszal folyamatosan		39.900.-Ft.
Medugorjei hosszú hétvége igény szerint	busszal	15.000.-Ft.
Prága, az aranyváros május 25., június 22., 29.	3 nap/2 éj, FP, busszal	25.900.-Ft.
Erdélyi hegyi túra Menyházán az Erdő anyja hegységben május 20., június 29.	5 nap/4 éj, FP, busszal	26.900.-Ft.
Triesti NON STOP bevásárlóút igény szerint	busszal	8.500.-Ft.
Csiksomlyói búcsú június 24-26.	3 nap/2 éj, busszal	16.000.-Ft.

Tél., fax.: 72/213-684

e-mail: dalmaciatravel@matavnet.hu

7621 Pécs, Szent Mór u. 2.